

Õiguskantsler

Teie 05.12.2017 nr

Meie 22.12.2017 nr 6-2/171726/1705953

Üliõpilase tulemusstipendiumi määramise tingimused

Lugupeetud avaldaja

Küsisite, kuidas tuleks tõlgendada õppekava täies mahus täitmise nõuet, mis on kehtestatud tulemusstipendiumi saamiseks.

Ülikooliseaduse alusel vastu võetud Vabariigi Valitsuse määruse § 5 lõige 1 näeb ette, et tulemusstipendiumi eesmärk on toetada ja tunnustada suurepärase õpitulemustega üliõpilasi, kes täidavad õppekava täies mahus. Seda sätet tuleks tõlgendada nii, et õppekava on vaja täita täies mahus kogu õpitud aja jooksul, see tähendab igal semestril. Kui tulemusstipendiumi maksmisel nõutaks vaid ühe semestri õppekava täitmist, ei toetaks see eesmärki, mille järgi peaks õpilane kõrghariduse omandama nominaalõppeaja jooksul. Ka ülikooliseaduse järgi ei hinnata õppemahu täitmist ühes semestris, vaid semestrite jooksul kokku (ülikooliseaduse § 13³ lõige 1, § 23 lõiked 1 ja 2).

Samuti palusite hinnata, kas põhiseadusega on kooskõlas tulemusstipendiumi tingimuste kehtestamine seaduse alusel määrusega ning piirang võtta õppekava mahu täitmisel arvesse varasemaid õpinguid ja töökogemust.

Leian, et ülikooliseaduse § 50 lg 9 volitusnorm ega selle alusel antud määrus ei ole vastuolus Põhiseadusega. Määrusega ei piirata kellegi põhiõigusi ja tegemist ei ole tingimustega, mille peaks parlamendireservatsioonist tulenevalt kindlasti kehtestama seadusandja ise (vt ka põhiseaduse § 3 kommentaare 2017. aastal ilmunud põhiseaduse kommenteeritud väljaandes <http://pohiseadus.ee/>).

Määruse § 5 lõike 4 järgi ei võeta tulemusstipendiumi määrates arvesse varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamisega (VÕTA) täidetud õppekava mahtu. Tulemusstipendiumi määramise tingimused viitavad sellele, et riik soovib tunnustada õpingute jooksul tehtud järjepidevaid pingutusi. Arvestades, et riigil on suur kaalumiseruum, kas ja kuidas hariduse omandamist toetada, ei saa öelda, et tulemusstipendiumi määramisel peaks kindlasti arvesse võtma üliõpilase varasemaid saavutusi.

Kuigi see võib tunduda ebaõiglane, pole ülikoolidel põhjust soodsamalt kohelda ka neid üliõpilasi, kes soovivad VÕTA kaudu arvesse võtta eksternina omandatud ainepunkte.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Ülikooliseaduse § 13² lõike 5 kohaselt tuleb ülikoolil lähtuda õppekava nominaalkestuse arvestamisel sellest õppekavast, millele üliõpilane immatrikuleeriti.

VÕTA kasutamine ei välista tulemusstipendiumi saamise võimalust, kui üliõpilane õpib siiski nõutud õppemahus, kasutades VÕTA-st vabanenud aega näiteks järgmise semestri ainete või valikainete läbimiseks.

Loodetavasti on need selgitused Teile abiks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise